

kan således ikke tage et fælles efternavn, medmindre parterne hver for sig måtte have ret til samme navn, eller de ugifte samlevende har fælles børn og tager et nydannet efternavn efter lovens § 6 og § 8, nr. 4.

2.3.2. Navnelovsudvalgets overvejelser

Navnelovsudvalget har taget udgangspunkt i, at Justitsministeriets Ægteskabsudvalg i en række betænkninger fra midten af 1970'erne anlagde den familieretlige strategi, at man ikke burde sigte mod at forbedre ugifte samlevendes retsstilling ved at tilvejebringe en samlet retlig regulering af samlivsforholdene til en slags ægteskab af anden klasse eller ved at skabe en fælles lovgivning for ægteskab og samlivsforhold.

Udvalget har peget på, at retsstillingen siden da er blevet betragteligt forbedret for ugifte samlevende, at antallet af ugifte samlevende personer fra 1974 til 1980 steg fra ca. 200.000 til ca. 400.000, og at tallet i 2003 var op mod 600.000 og udgjorde godt 22 % af alle samlevende (gifte, registrerede partnere og ugifte).

Herudover har udvalget peget på, at et efternavn ofte anses som udtryk for en slægtsmæssig tilknytning, således at bærere af fælles efternavn herved tilkendegiver, at de er i familie med hinanden, og at også ugifte samlevende i et ægteskabslignende forhold kan have en stærk og beskyttelsesværdig interesse i over for omverdenen at kunne tilkendegive, at de anser sig for en familie ved at anvende et fælles efternavn.

Endelig har udvalget fundet, at en ordning, hvorefter ugifte samlevende kan tage et fælles efternavn, vil være egnet til at styrke båndene i en familie af ugifte samlevende. Det gælder ikke mindst i forhold til børn i sådanne familier, hvor det forhold, at forældre og børn har et fælles efternavn, kan være medvirkende til at styrke en oplevelse af at være en del af en familie.

På den baggrund foreslår udvalget, at en part i et ugift samlivsforhold skal kunne tage sin partners efternavn, således at de bærer det samme efternavn, hvis partneren samtykker heri.

Efter udvalgets opfattelse gør de ovenfor anførte hensyn til de pågældendes familieliv sig alene gældende, hvis der er tale om et samlivsforhold af en vis fasthed, eller hvis parterne har et eller flere fælles børn under 18 år, der også har eller skal have det pågældende navn. Udvalget har endvidere fundet, at der skal være tale om et ægteskabslignende forhold, hvilket efter udvalgets opfattelse kan dokumenteres ved en erklæring fra parret herom.

Om udvalgets overvejelser henvises i øvrigt til betænkningen, side 124-127.

2.3.3. Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggendes overvejelser

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggende er af de grunde, som er anført af Navnelovsudvalget, enig i, at der er behov for at tage spørgsmålet om ugifte samlevendes ret til at erhverve hinandens navne op til overvejelse.

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggende er således enig i, at de gældende forskelle – ikke mindst under hensyn til det meget betragtelige antal ugifte samlevende par – kan forekomme utidssvarende, og at de værdifulde familiemæssige virkninger, der i ægteskabet er knyttet til et fælles efternavn, også med fordel kan gælde for ugifte samlevende.

Endvidere er det Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggendes opfattelse, at de gældende regler kan opfattes som en »værdidom« over ugifte samlevende i forhold til ægtefæller, som der i dag ikke er holdningsmæssigt belæg for.

På den baggrund er det Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggendes opfattelse, at der bør indføres adgang for ugifte samlevende til at tage hinandens efternavne.

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggende er endvidere enig med udvalget i, at der bør stilles krav om, at samlivet har en vis fasthed, og at forholdet er ægteskabslignende. Det foreslås i overensstemmelse hermed, at en ugift samlever med den anden samlevers samtykke kan tage dennes efternavn, hvis de erklærer, at de lever i et ægteskabslignende forhold, og enten har levet samme i mindst 2 år eller har fælles børn under 18 år, der har eller skal have navnet.

Der henvises til lovforslagets § 5, stk. 2, og bemærkningerne hertil.

2.4. Adgang til at tage stedforældres efternavn

2.4.1. Gældende ret

Efter § 2, nr. 4, i den gældende navnelov, kan et barn ved anmeldelse få en stedforælders efternavn, medmindre dette er erhvervet på grundlag af ægteskab, eller det efternavn, stedforælderen senest har båret, som ikke er erhvervet på grundlag af ægteskab.

Ved stedforældre forstås efter fast praksis alene personer, der har indgået ægteskab med en af barnets forældre. Det er således ikke efter den gældende navnelov muligt for ugifte samlevende at bestemme, at den ene parts særbørn skal bære den anden parts efternavn.

Efter § 8, nr. 5, i den gældende navnelov, kan der opnås navnebevis på en fraskilt eller afdød stedfars eller stedmors efternavn.